

สถานการณ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน

ส่วนแหล่งน้ำจืด

1. สถานการณ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศ ในปี 2567 จำนวน 398 จุดตรวจวัดจากแหล่งน้ำทั่วประเทศ 61 แหล่งน้ำสายหลัก และ 9 แหล่งน้ำนิ่ง โดยดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ 4 ครั้งต่อปี จากการประเมินโดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน¹ (Water Quality Index ; WQI) พบว่าแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 43 (30 แหล่งน้ำ) เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 36 (25 แหล่งน้ำ) และเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 21 (15 แหล่งน้ำ) (ดังแสดงในตารางที่ 1 และรูปที่ 1)

แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำดีที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่

- 1) แม่น้ำแควน้อย
- 2) แม่น้ำตาปีตอนบน (อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช)
- 3) แม่น้ำแควใหญ่
- 4) แม่น้ำกก
- 5) แม่น้ำสงคราม หนองหาร และแม่น้ำลี้

แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่

- 1) แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง (อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ถึง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ)
- 2) แม่น้ำลำตะคองตอนล่าง (อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา)
- 3) แม่น้ำระยองตอนล่าง (อำเภอเมือง จังหวัดระยอง) และแม่น้ำท่าจีนตอนล่าง (อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ถึง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม)
- 4) แม่น้ำพังรัดตอนบน (ตำบลนายายอาม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี)
- 5) แม่น้ำระยองตอนบน (อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง)

จากการวิเคราะห์คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำสำคัญเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินตามประเภทที่กำหนด จำนวน 59 แหล่งน้ำ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2563 - 2567 พบว่าแหล่งน้ำจำนวน 49 แหล่งน้ำ (ร้อยละ 83) มีคุณภาพน้ำไม่เป็นไปตามประเภทของแหล่งน้ำที่กำหนด โดยมีแหล่งน้ำที่เป็นไปตามประเภทของแหล่งน้ำที่กำหนด จำนวน 10 แหล่ง (ร้อยละ 17) ได้แก่ แม่น้ำปิง วัง กุยบุรี พอง อุน เสียว สงคราม ตราด ตาปี ตอนบน และชุมพร ดังนี้

- แหล่งน้ำประเภทที่ 2 มีจำนวน 20 แหล่งน้ำ แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำเป็นไปตามประเภทที่กำหนด จำนวน 3 แหล่งน้ำ ได้แก่ แม่น้ำตาปีตอนบน อุน และเสียว ไม่เป็นไปตามประเภทที่กำหนด 17 แหล่งน้ำ

- แหล่งน้ำประเภทที่ 3 มีจำนวน 35 แหล่งน้ำ มีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำเป็นไปตามประเภทที่กำหนด จำนวน 7 แหล่งน้ำ ได้แก่ แม่น้ำสงคราม กุยบุรี ตราด พอง ชุมพร ปิง และ วัง ไม่เป็นไปตามประเภทที่กำหนด 28 แหล่งน้ำ

- แหล่งน้ำประเภทที่ 4 มีจำนวน 4 แหล่งน้ำ ทุกแหล่งน้ำไม่เป็นไปตามประเภทที่กำหนด ได้แก่ แม่น้ำระยองตอนล่าง ท่าจีนตอนล่าง เจ้าพระยาตอนล่าง และ ลำตะคองตอนล่าง

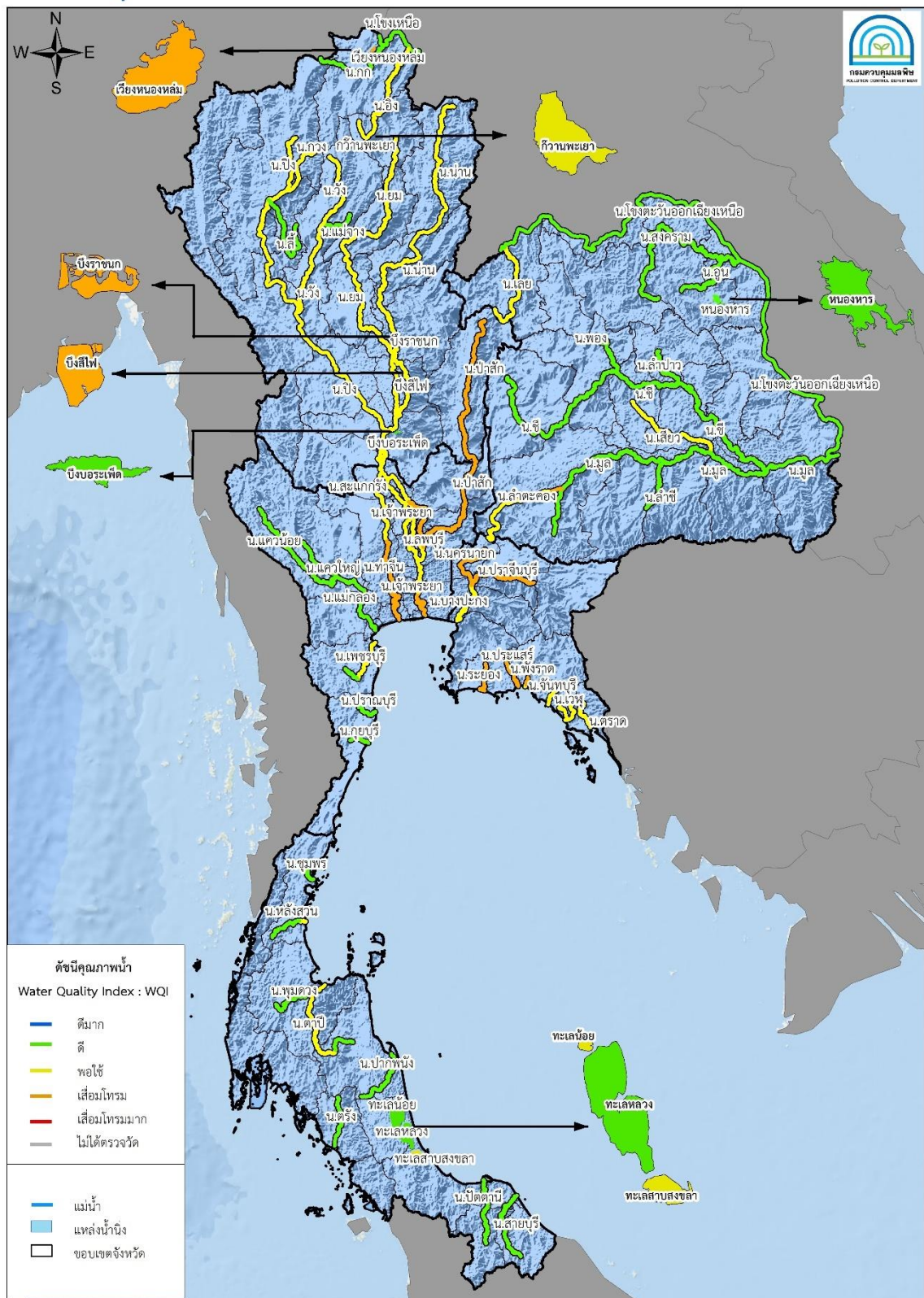
ตารางที่ 1 คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินของประเทศไทย ปี 2567 (ม.ค. – ก.ย. 2567)

เกณฑ์ คุณภาพน้ำ (คะแนน WQI)	แหล่งน้ำผิวดินในภาคต่างๆ ของประเทศ (ค่าคะแนน WQI)					ร้อยละ	จำนวน แหล่งน้ำ
	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคใต้		
 ดีมาก (91 - 100)	-	-	-	-	-	-	-
 ดี (71 - 90)	โขงเหนือ ⁽⁸²⁾ ++ กก ⁽⁸¹⁾ ++ ลี้ ⁽⁷³⁾ ++ แม่จาง ⁽⁷²⁾ ++ บึงบอระเพ็ด ⁽⁷²⁾ ++	แควน้อย ⁽⁸⁹⁾ แควใหญ่ ⁽⁸⁷⁾ กุยบุรี ⁽⁷⁹⁾ แม่กลอง ⁽⁷⁸⁾ เพชรบุรีตอนบน ⁽⁷⁷⁾ ปราณบุรี ⁽⁷⁴⁾	หนองหาร ⁽⁸¹⁾ สงคราม ⁽⁷⁷⁾ พอง ⁽⁷⁵⁾ อุบล ⁽⁷⁵⁾ ++ ลำปาว ⁽⁷⁴⁾ โขงอีสาน ⁽⁷²⁾ ชี ⁽⁷²⁾ ++ ลำชี ⁽⁷¹⁾ มูล	-	ตาปีตอนบน ⁽⁸⁸⁾ - หลังสวนตอนบน ⁽⁸⁰⁾ ตรัง ⁽⁷⁹⁾ สายบุรี ⁽⁷⁹⁾ ทะเลหลวง ⁽⁷⁸⁾ ++ ปัตตานีตอนบน ⁽⁷⁷⁾ ชุมพร ⁽⁷⁷⁾ พุมดวง ⁽⁷⁴⁾ ปัตตานีตอนล่าง ⁽⁷⁴⁾ ++ ปากพนัง ⁽⁷³⁾	43	30
 พอใช้ (61 - 70)	วัง ⁽⁷⁰⁾ อิง ⁽⁶⁸⁾ น่าน ⁽⁶⁷⁾ ปิง ⁽⁶⁷⁾ กว๊านพะเยา ⁽⁶⁶⁾ ยม ⁽⁶⁴⁾ กวัง ⁽⁶²⁾ ++	เจ้าพระยาตอนบน ⁽⁷⁰⁾ - สะแกกรัง ⁽⁶⁹⁾ น้อย ⁽⁶⁷⁾ เพชรบุรีตอนล่าง ⁽⁶⁶⁾ ท่าจีนตอนบน ⁽⁶³⁾ เจ้าพระยาตอนกลาง ⁽⁶³⁾	เลย ⁽⁶⁹⁾ - ลำตะคองตอนบน ⁽⁶⁸⁾ - เสียว ⁽⁶⁷⁾	พังรัตตอนล่าง ⁽⁶⁸⁾ เวฬุ ⁽⁶⁶⁾ - ตราด ⁽⁶⁵⁾ - บางปะกง ⁽⁶²⁾ จันทบุรี ⁽⁶¹⁾	ตาปีตอนล่าง ⁽⁷⁰⁾ - ทะเลสาบสงขลา ⁽⁷⁰⁾ - ทะเลน้อย ⁽⁷⁰⁾ - หลังสวนตอนล่าง ⁽⁶⁶⁾ -	36	25
 เสื่อมโทรม (31 - 60)	บึงสีไฟ ⁽⁵⁹⁾ เวียงหนองล่อง ⁽⁵⁵⁾ บึงราชนก ⁽⁵⁷⁾	ลพบุรี ⁽⁵⁸⁾ ท่าจีนตอนกลาง ⁽⁵⁷⁾ ป่าสัก ⁽⁵⁷⁾ - ท่าจีนตอนล่าง ⁽⁵¹⁾ เจ้าพระยาตอนล่าง ⁽⁴⁰⁾	ลำตะคองตอนล่าง ⁽⁵⁰⁾	ประแสร์ ⁽⁶⁰⁾ - ปราจีนบุรี ⁽⁵⁹⁾ - นครนายก ⁽⁵⁹⁾ - ระยองตอนบน ⁽⁵⁴⁾ - พังรัตตอนบน ⁽⁵²⁾ ระยองตอนล่าง ⁽⁵¹⁾	-	21	15
 เสื่อมโทรมมาก (0 - 30)	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : ++ คือ แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำดีขึ้น 2 ระดับ เมื่อเทียบกับปี 2566
+ คือ แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำดีขึ้น 1 ระดับ เมื่อเทียบกับปี 2566
- คือ แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำลดลง 1 ระดับ เมื่อเทียบกับปี 2566

¹ ดัชนีคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แสดงถึงสถานการณ์ของคุณภาพน้ำในภาพรวม โดยพิจารณาจากค่าคุณภาพน้ำ 5 พารามิเตอร์ ได้แก่ ออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen ; DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand ; BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria ; TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟิโคไลโคฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria ; FCB) และแอมโมเนีย - ไนโตรเจน (NH₃ - N) โดยดัชนีคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0 - 100 โดยจัดเกณฑ์คุณภาพน้ำ ดีมาก (คะแนน 91 - 100) ดี (คะแนน 71 - 90) พอใช้ (คะแนน 61 - 70) เสื่อมโทรม (คะแนน 31 - 60) และเสื่อมโทรมมาก (คะแนน 0 - 30)

แผนที่คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ประจำปี 2567 (มกราคม - กันยายน)

รูปที่ 1 คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (มกราคม - กันยายน 2567)

2. สถานการณ์คุณภาพน้ำผิวดิน

2.1 สถานการณ์คุณภาพน้ำผิวดินรายภาค

2.1.1 ภาคเหนือ

คุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ พบว่าพารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าออกซิเจนละลาย (DO) ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ค่าแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ค่าแอมโมเนีย-ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) และโลหะหนัก (HM) (ดังแสดงในรูปที่ 2) โดยจุดตรวจวัดที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 3 จำแนกตามพารามิเตอร์ได้ดังนี้

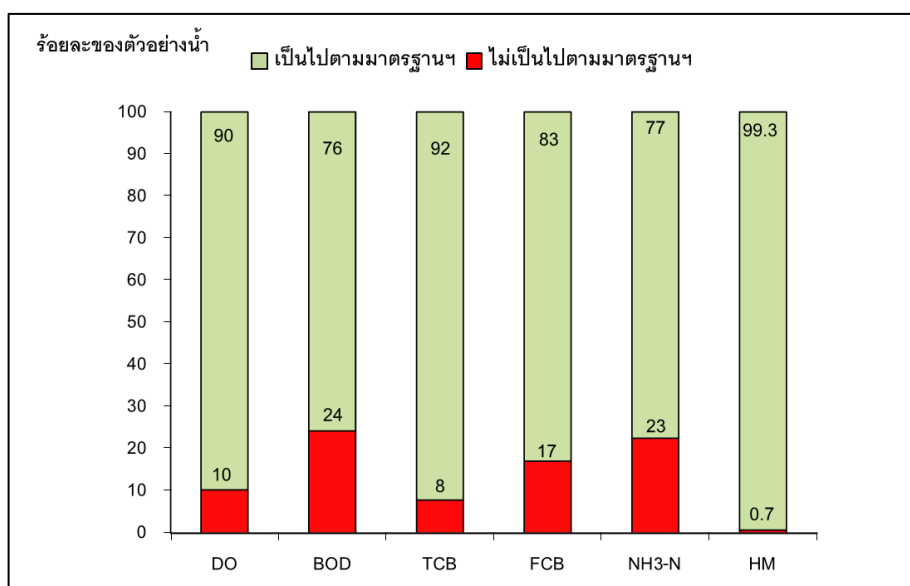
ออกซิเจนละลาย (DO) ได้แก่ แม่น้ำยม แม่น้ำแม่จาง แม่น้ำอิง เวียงหนองหล่ม บึงบอระเพ็ด กว๊านพะเยา

ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำกว๊ง แม่น้ำยม กว๊านพะเยา เวียงหนองหล่ม บึงราชนก บึงสีไฟ บึงบอระเพ็ด

แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำกว๊ง แม่น้ำยม แม่น้ำวัง แม่น้ำน่าน
แอมโมเนีย-ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำกว๊ง แม่น้ำน่าน แม่น้ำอิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม เวียงหนองหล่ม บึงราชนก

โลหะหนัก (HM) พบพารามิเตอร์ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่

- สารหนู (As) ได้แก่ แม่น้ำกก แม่น้ำปิง แม่น้ำกว๊ง
- สังกะสี (Zn) ได้แก่ แม่น้ำน่าน แม่น้ำยม แม่น้ำวัง
- แมงกานีส (Mn) ได้แก่ แม่น้ำกว๊ง

รูปที่ 2 ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในภาคเหนือเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3

2.1.2 ภาคกลาง

คุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ พบว่าพารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าออกซิเจนละลาย (DO) ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ค่าแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ค่าแอมโมเนีย-ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) และโลหะหนัก (HM) (รูปที่ 3) โดยจุดตรวจวัดที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 3 จำแนกตามพารามิเตอร์ ดังนี้

ออกซิเจนละลาย (DO) ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำสะแกกรัง
 ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำ
 ลพบุรี แม่น้ำเพชรบุรี

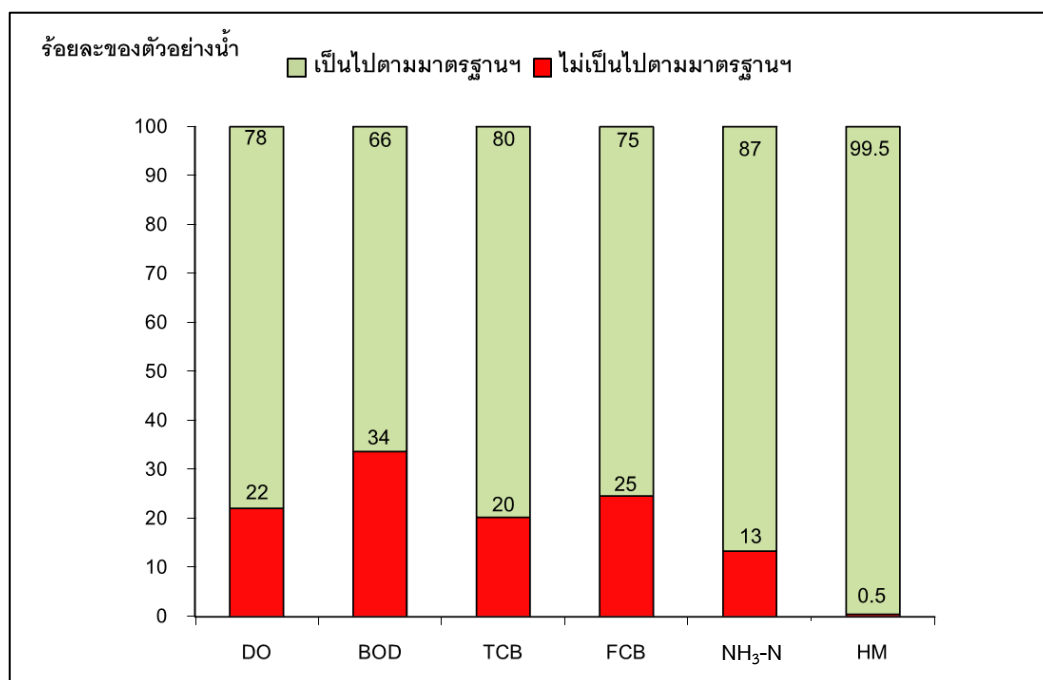
แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำกุยบุรี แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำแม่กลอง

แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำน้อย แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำกุยบุรี

แอมโมเนีย-ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำป่าสัก

โลหะหนัก (HM) พบพารามิเตอร์ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่

- แมงกานีส (Mn) ได้แก่ แม่น้ำป่าสัก
- นิกเกิล (Ni) ได้แก่ แม่น้ำป่าสัก
- ตะกั่ว (Pb) ได้แก่ แม่น้ำป่าสัก
- ทองแดง (Cu) ได้แก่ แม่น้ำป่าสัก

รูปที่ 3 ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในภาคกลางเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3

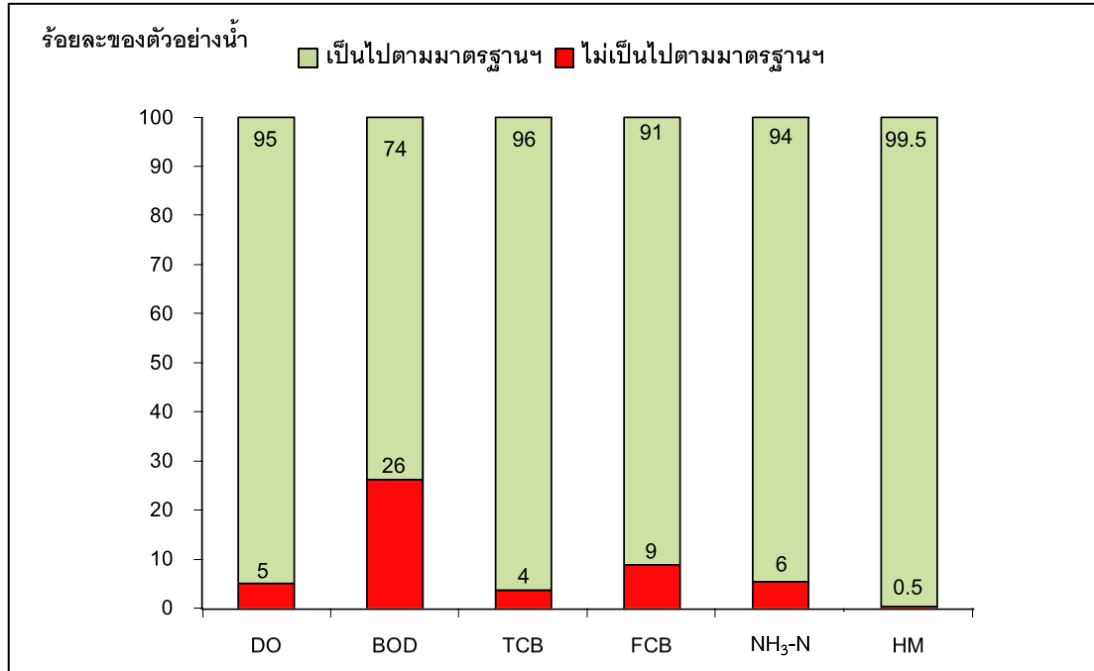
2.1.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี พบพารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 คือ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) โลหะหนัก (HM) ของจุดตรวจวัดทั้งหมด ดังแสดงในรูปที่ 4 โดยจุดตรวจวัดที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 จำแนกตามพารามิเตอร์ ดังนี้

ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ได้แก่ แม่น้ำชี แม่น้ำพอง แม่น้ำมูล แม่น้ำลำตะคอง แม่น้ำลำชี หนองหาร แม่น้ำเสียว

โลหะหนัก (HM) พบพารามิเตอร์ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่

- แมงกานีส (Mn) แม่น้ำโขง แม่น้ำมูล
- สังกะสี (Zn) แม่น้ำชี
- สารหนู (As) แม่น้ำชี

รูปที่ 4 ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3

2.1.4 ภาคตะวันออก

คุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม พบว่าพารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าออกซิเจนละลาย (DO) ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ค่าแบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ค่าแอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH₃-N) และโลหะหนัก (HM) (รูปที่ 5) โดยจุดตรวจวัดที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 จำแนกตามพารามิเตอร์ ดังนี้

ออกซิเจนละลาย (DO) ได้แก่ แม่น้ำระยอง แม่น้ำพังราด แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำนครนายก แม่น้ำปราจีนบุรี แม่น้ำเวฬุ

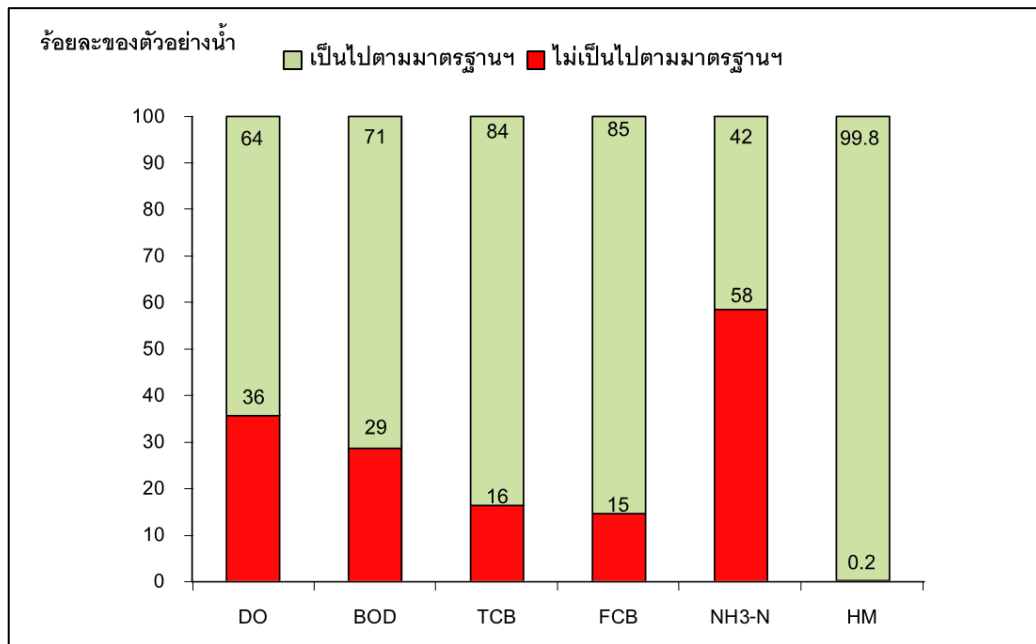
ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ได้แก่ แม่น้ำระยอง แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำปราจีนบุรี แม่น้ำนครนายก แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำประแสร์ แม่น้ำพังราด

แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ได้แก่ แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำพังราด แม่น้ำระยอง

แบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ได้แก่ แม่น้ำระยอง แม่น้ำพังราด แม่น้ำปราจีนบุรี

แอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH₃-N) ได้แก่ แม่น้ำประแสร์ แม่น้ำพังราด แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำจันทบุรี

โลหะหนัก (HM) พบพารามิเตอร์ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ แมงกานีส (Mn) แม่น้ำระยอง

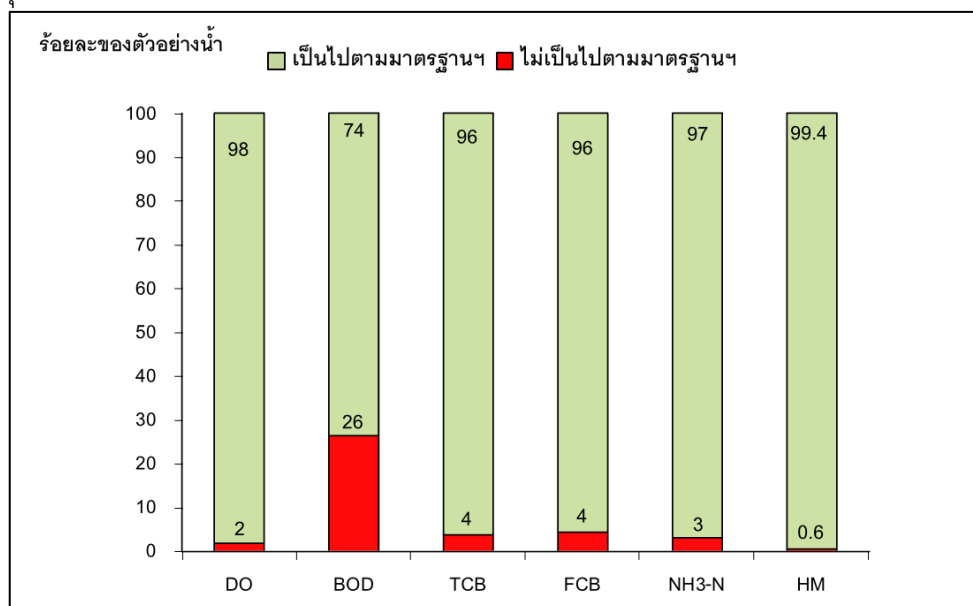
รูปที่ 5 ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3

2.1.5 ภาคใต้

คุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี พบว่าพารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 คือ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) โลหะหนัก (HM) ดังแสดงในรูปที่ 6 โดยจุดตรวจวัดที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 3 จำแนกตามพารามิเตอร์ ดังนี้

ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ได้แก่ แม่น้ำปากพนัง แม่น้ำหลังสวน แม่น้ำตาปี ทะเลน้อย ทะเลสาบสงขลา

โลหะหนัก (HM) พบพารามิเตอร์ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ สารหนู (As) แม่น้ำชุมพร แม่น้ำหลังสวน

รูปที่ 6 ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในภาคใต้เทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3

3. สถานการณ์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินในรอบ 10 ปี (พ.ศ. 2558 - 2567)

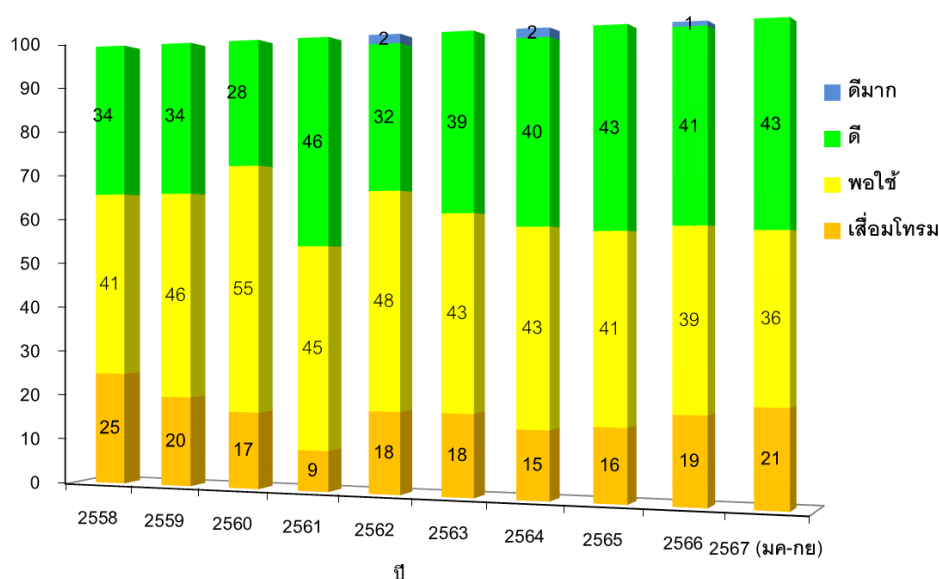
จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2567 และประเมินสถานการณ์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินโดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน พบว่า คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินมีแนวโน้มดีขึ้นเล็กน้อย และคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดี ไม่มีแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก ดังแสดงในรูปที่ 7 ดังนี้

- แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีมากโดยตลอด จำนวน 4 แหล่งน้ำ ได้แก่ แม่น้ำตาปิตอนบน แม่น้ำแควน้อย หนองหาร และแม่น้ำเพชรบุรีตอนบน

- แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีและพอใช้ มาโดยตลอด จำนวน 36 แหล่งน้ำ ได้แก่ แม่น้ำสงคราม อุน แควใหญ่ ลำชี ตรัง ตราด เวฬุ พุมดวง ลำตะคองตอนบน หลังสวนตอนบน ปราณบุรี กุยบุรี สายบุรี ปัตตานีตอนบน เสียว เลย อิง จันทบุรี ลี แม่จาง มูล ชี ตาปิตอนล่าง ทะเลสาบสงขลา แม่กลอง วัง ทะเลหลวง ปัตตานีตอนล่าง ปากพั้ง หลังสวนตอนล่าง น่าน เจ้าพระยาตอนบน ชุมพร ยม ปิง และปราจีนบุรี

- แหล่งน้ำที่มีแนวโน้มคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง และยังคงต้องเฝ้าระวังและดำเนินการแก้ไขปัญหา ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง (จังหวัดสมุทรปราการ กรุงเทพฯ นนทบุรี) ท่าจีนตอนล่าง (จังหวัดสมุทรสาคร นครปฐม) ลพบุรี ระยองตอนล่าง (อำเภอเมือง จังหวัดระยอง) พังราดตอนบน (เทศบาลตำบลนายายอาม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี) กว และลำตะคองตอนล่าง (เทศบาลนครนครราชสีมา)

ร้อยละ

รูปที่ 7 สถานการณ์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินในรอบ 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 - 2567

4. ผลกระทบ

แหล่งน้ำผิวดินเป็นแหล่งน้ำที่รองรับน้ำจากกิจกรรมต่างๆ สาเหตุหรือผลกระทบที่ทำให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน และไม่เป็นไปตามประเภทการใช้ประโยชน์มิได้หลายสาเหตุขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และช่วงเวลา สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ที่มาจากการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม แหล่งชุมชน แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดน้ำเสีย ซึ่งหากไม่มีการควบคุม กำกับดูแล บังคับใช้กฎหมาย หรือการจัดการน้ำเสียอย่างเหมาะสมก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำผิวดินจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ นอกจากนี้ปัจจัยทางธรรมชาติ การกัดเซาะ การตกตะกอน การไหลเวียนของแหล่งน้ำ ภัยธรรมชาติ อุทกภัย รวมถึงพื้นที่ของแหล่งน้ำที่มีทรัพยากรทางธรณีหรือเป็นพื้นที่ศักยภาพแร่ซึ่งมีอยู่ในธรรมชาติ รวมถึงฤดูกาล สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คุณภาพน้ำไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาเพื่อให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน และมีความเหมาะสมตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด จะต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงความร่วมมือจากชุมชน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อร่วมกันในการอนุรักษ์ รักษาสภาพแวดล้อม และคุณภาพน้ำให้เหมาะสมต่อไป